

Kutoka kwa Said bin Abi Burdah, kutoka kwa baba yake, kutoka kwa Abi Musa Al-Ash'ariy Mwenyezi Mungu awe radhi nao,

1

Mtume rehma na Amani zimshukie alimtuma Yemen, akamuuliza kuhusu vinywaji vinavyotengenezwa huko, akasema: “Ni nini? Akasema: Al-bit'u na Al-mizru, basi nikamwambia baba Burdah: Al-bit'u ndio nini? Akasema: mchanganyo wa asali, na Al-mizru, ni mchanganyo wa shayiri.

2

Akasema: “Kila kilevi ni haramu”⁽¹⁾

1 Imepokewa na Al-Bukhari (4343).

Ayah

Amesema Mwenyezi Mungu Mtukufu:

﴿Enyi mlioamini! Bila ya shaka ulevi, na kamari, na kuabudu masanamu, na kupiga ramli, ni uchafu katika kazi ya Shet'ani. Basi jiepusheni navyo, ili mpate kufanikiwa (90) Hakika Shet'ani anataka kutia kati yenu uadui na chuki kwa ulevi na kamari, na akuzuieni kumkumbuka Mwenyezi Mungu na kusali. Basi je, mmeacha.﴾ [Al-Ma'idah: 90, 91]

Msimulizi

Ni: Abdullah bin Qais bin Salim bin Hudhar bin Harb bin Amer bin Al-Ash'ari, Abu Musa Al-Ash'ari, imamu mkubwa, faqihi, swahaba wa Mtume rehma na Amani zimshukie, mtaalamu zaidi wa watu wa Basra, alihama mara mbili: alihama kwenda habeshi na Madina, alipewa sauti nzuri ya kusoma Qur'an, alikufa mwaka: (50 AH)⁽¹⁾

Muhtasari

Sababu ya uharamu wa mvinyo ni kwamba husa-babisha ulevi na kuifanya akili kwenda mbali. Kila kinachoifanya akili kwenda mbali ni haramu, iwe ni zabibu au kitu kingine.

1 Tazama ufafanuzi yake katika: “Ma'rifat al-Sahaba” cha Abu Naim (4/ 1749), “Al-Isti'ab fi Ma'rifat al-Ashab” cha Ibn Abd al-Barr (4/ 1762), “Asad al-Ghaba” cha Ibn al-Athiir (5/ 306).

Ufahamu

1

Aliporejea Abu Musa Al-Ash'ariy Mwenyezi Mungu awe radhi naye kutoka kwenye misheni yake ya Yemen ambako Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam alimtuma, alimuuliza Mtume Amani iwe juu yake, kuhusu hukumu ya baadhi ya vinywaji wanavyokunywa watu wa Yemen, kama vile mchanganyo wa Asali na Dengu, na maana ya Al-bit'u – ni kama alivyomweleza Abu Burdah bin Abi Musa Al-Ash'ry, Mwenyezi Mungu awe radhi nao. mwanawe Said, na akasema: Bitu: divai ya asali, ale: divai ya shayiri, na ikasemwa: ngano na divai ya shayiri.

Nabidh: maana yake ni kitu kilichoroekwa katika maji mfano tende, zabibu, asali au vitu vingine huwekwa kwenye maji na kuachwa kwa muda, kisha hunywewa, sawa sawa kimelevesha au laa.

2

Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam akamjibu kwa jibu la kina linalojumuisha vinywaji vyote, sio vinywaji hivi viwili tu, kwani Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam, alibainisha hukumu ya ulevi, basi chakula chochote au kinywaji chochote chenye kulevesha ni haramu, iwe kinatokana na asali, tende, zabibu, shayiri, au nyinginezo, na ikiwa inatokana na vitu vigumu au Kimiminika au unga, bila kujali tofauti za majina na sifa.

Kwa kweli, pombe iliitwa khamr kwa sababu inafunika akili na kuifanya iondoke, kama vile ushungi unavyofunika kichwa. Hili linaonyesha kwamba kile kinachofanana nayo katika sababu na kasoro kinastahili hukumu ileile, ambayo ndiyo makusudio ya kauli yake, Mtume rehema na Amani zimshukie: “Kila kilevi kimeharamishwa.”

Na Hadithi inawajibu wale wanaoweka uharamu kwenye pombe iliyotengenezwa kwa zabibu tu. Hili linathibitishwa na ukweli kwamba uharamu wa mvinyo ulipotemshwa, watu wa Madina hawakuwa wakinywa pombe ya zabibu. Ibn Umar, Mwenyezi Mungu awawie radhi, alisema: “Marufuku ya pombe iliteremshwa, na kwamba katika mji wa Madina wakati huo kulikuwa na vinywaji vitano, haikuwemo pombe ya zabibu”⁽¹⁾

Hakuna tofauti katika hilo baina ya yenye nguvu, ambayo kidogo hulevya, na dhaifu, ambayo hailewi isipokuwa mtu akinywa kwa wingi. Amesema Mtume wa Allah Rehema na Amani zimshukie: “Kila kinacholewa kwa wingi, au kidogo kimeharamishwa”⁽²⁾ Bali, kidogo kisicholeweshwa ni haramu. Kwa sababu ni kisingizio cha kulewa, na hii ni kutokana na mlango wa kuzuia visingizio, na kuzuia mambo yanayopelekea malengo hayo, hivyo pombe kidogo, hata ikiwa haileweshi, ni haramu⁽³⁾.

1 Imepokewa na Al-Bukhari (4616).

2 Ilijumuishwa na Ahmed (5648), Abu Dawood (3681), Al-Tirmidhi (1865), na Ibn Majah (3393).

3 “Fath al-Qawiy al-Matin” lileibad (uk. 147).

Mafunzo

1

Kila Muislamu achukue tahadhari kwa ajili ya Dini yake, basi asifanye kitu isipokuwa anajua kuwa ni halali, na Mwenyezi Mungu hatamuadhibu kwa hilo. Maswahaba, Mwenyezi Mungu awawie radhi, walikuwa na shauku juu ya hilo, na ndiyo maana Abu Musa, radhi za Mwenyezi Mungu zimshukie, akachukua hatua ya kumuuliza Mtume rehma na Amani zimshukie juu ya havi Vinywaji.

2

Muulizaji lazima aeleze jambo analowajibika nalo, ili mufti asimame juu ya ukweli wake, na fatwa yake ikubaliane na hukumu ya Mwenyezi Mungu ndani yake.

3

Asili katika vyakula na vinywaji inajuzu, isipokuwa kukiwepo dalili kwamba jambo makhsusi limeharamishwa. Iwapo hukupata dalili ya kuwa chakula au kinywaji ni haramu, basi inajuzu na inajuzu.

4

Kuhifadhi akili ni miongoni mwa makusudio ya Sharia ya Kiislamu, na kwa ajili hiyo imeharamisha kila kitu kinachoiharibu au kuiondosha, na kibaya zaidi katika vitu hivyo ni pombe, kwani inadhuru mwili na kuondosha akili.

5

Haijalishi majina yatabadilika vipi, hukumu ni ya kudumu, kwa hivyo pombe, bangi, unga, na mengineyo yana hukumu sawa kwa sababu yanashirikiana kwenye kasoro, basi usimdanganye Mwenyezi Mungu kwa kubadilisha majina.

6

Sababu ya kuharamishwa pombe ni kuiondoa akili ambayo ndiyo chimbuko la faradhi na fikra, hivyo ikiwa akili haipo, kizuizi cha madhambi na matamano kitakosekana, matumizi ya mtu huwa ya hovy na mzembe, na kufanya uadui na watu⁽¹⁾.

7

Vipi unajitia katika majaribu ya kunywa pombe, ili akili yako iondoke na kusahau kumkumbuka Mwenyezi Mungu na kutafakari baraka na ishara zake?! Baadhi ya waliotangulia walisema: Saa inapita kwa mlevi na hali hamjui Mola wake Mlezi, na Mwenyezi Mungu, ametakasika, amewaumba watu ili wamjue, wamkumbuke, waMuabudu na wamtii. Hivyo kitu chochote kitakachopelekea kuvunja mahusiano hayo, na kumzuia mja asimjue Mola wake, kumkumbuka, na kuwasiliana Naye, kinakuwa ni haramu⁽²⁾

8

Moja ya adhabu kubwa kwa mlevi ni kuharamishwa kunywa mvinyo ya Peponi iwapo ataingia humo. Amesema Mtume (Swalla Allaahu ‘alayhi wa aalihi wa sallam): “Atakayekunywa pombe katika dunia hii na akaacha kutubu kwayo, atanyimwa kuinywa Akhera”.⁽³⁾

9

Mnywaji wa mvinyo asipotubia, Mwenyezi Mungu atamnyweshwa katika maji na usaha wa watu wa Motoni. Akasema Mtume rehma na Amani zimshukie: “Kila kilevi ni khamr, na

1 “Jami’ al-Ulum wa'l-Hikum” cha Ibn Rajab (2/457).

2 “Jami’ al-Ulum wa'l-Hikum” cha Ibn Rajab (2/457).

3 Imepokewa na Al-Bukhari (5575) na Muslim (2003).

kila kilevi ni haramu, na anayekunywa kilevi, sala yake itakosa thamani kwa siku arubaini. Akitubu, Mwenyezi Mungu atamsamehe, na akirejea mara ya nne, ni juu ya Mwenyezi Mungu kumnyweshwa kutoka katika tope la wazimu.” Ikasemwa: Na nini asili ya kichaa ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu? Akasema: “Usaha wa watu wa Motoni. Na mwenye kumnyweshwa kijana mdogo, hali ya kuwa hajui halali wala haramu, basi ni juu ya Mwenyezi Mungu kumnyweshwa katika tope la ufisadi”.⁽¹⁾

10

Mlinganiaji na faqihi lazima awe na akili, amjibu muulizaji kwa njia itakayomnufaisha. Akiona kujibu swali lake bila ya nyongeza, lina faida zaidi, anapaswa kufanya hivyo, na akiona nyongeza juu yake anazidisha, basi atamwongezea ziada.

11

Imesemwa kwa Al-Abbas bin Mirdas Al-Salami - na alijiepusha na pombe wakati wa Jahiliyyah na akaiacha: Kwa nini umeacha kunywa wakati inakuongezea ujasiri na uvumilivu? Akasema: Nachukia kuwa bwana wa watu wangu na kuwa mjinga wao⁽²⁾

12

Pombe ni mama wa maovu yote, mtu akiinywa inampeleka kwenye zinaa, wizi na kuua, na anaweza kukufuru bila ya kujitambua.

13

Amesema Mtume Swallahu alayhi wa sallam: “Mtu mmoja aliyekuwa kabla yenu alikuwa akiMuabudu Allah na kuwatenga watu, na mwanamke mmoja akavutiwa naye, akamtuma mtumishi kwake amwambie: Sisi tunakuita ili uwe shahidi, akabisha hodi, kila anapoingia mlango unafungwa, mpaka akafika kwa mwanamke aliyekaa katika hali nzuri, naye ana mtoto wa kiume na chombo yenye pombe, na akasema hatukukuita ushuhudie, lakini nilikuita umuue kijana huyu, au ufanye zinaa na mimi, au unywe glasi ya pombe, na ukikataa, nitapiga kelele na kukufedhehesha. Alipoona hapana budi kufanya hivyo, alisema: Nipe kikombe cha pombe, basi nikamtengenezea kikombe cha pombe, na akasema: Niongezee, na hakuacha kuongeza mpaka akazini, na kuiua nafsi”⁽³⁾

Amesema mshairi:

Pombe ni kitu kibaya ambacho ndani yake = kuna sifa zinazo mfedhehesha mtu mkarimu

La, Wallahi, sitainywa maisha yangu maishani mwangu = na kamwe sitaki kujutia.

Na sitatoa maisha yangu kwa ajili yake, na sitawahi kuwatibia wagonjwa.

Pombe huwafedhehesha wanywao = na inawapelekea kufanya mambo mazito.

Homa yake ikipanda, huwa juu zaidi = ishara zinazomfanya mtu mpole awe na huzuni.

1 Imepokewa na Abu Daawud (3680).

2 “Nihaayat al-Arb fi Fanoon al-Adab” cha Shihab al-Din al-Nuwayri (4/89).

3 Imesimuliwa na Ibn Hibban katika Sahih yake (5348).

